

พฤติกรรมมนุษย์ในการจัดการขยะ

Human Behaviors in Waste Management

ธีราพร เกิดไท¹ นริศรา ปัตสุวรรณ² อารีรัตน์ มั่นอินทร์³ สรัช สันทกุล⁴ จุฑาธิป ประดิพัทธ์นฤมล⁵
Theeraphorn Kerdtote, Narisara Patsuwat, Areerat Man-in, Sarut Sundhacol,
Chuthatip Pradipatnaruemon

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกาารทิ้งขยะของคนในปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาแนวโน้มปริมาณขยะในอนาคต ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่สำคัญและมีแนวโน้มความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอยส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้คน เนื่องจากการเกิดปัญหามลพิษทางน้ำและมลพิษทางอากาศ ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นสิ่งที่ไม้อาจจัดให้หมดสิ้นไปได้ แต่สิ่งที่พอทำได้ก็คือการลดปริมาณขยะมูลฝอยให้น้อยลง ส่วนหนึ่งที่ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลงนั้นเกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ พฤติกรรมของมนุษย์แต่ละคนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกันออกไป พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของแต่ละคนนั้นเป็นสิ่งที่สามารถแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มปริมาณขยะในอนาคตได้ว่าจะเพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลง นอกจากพฤติกรรมของมนุษย์แล้ว การมีความรู้ในเรื่องของขยะมูลฝอย รู้แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย รู้วิธีการคัดแยกขยะมูลฝอย รู้วิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกวิธี และรู้จักนำขยะมูลฝอยบางประเภทมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ความรู้เหล่านี้มีส่วนทำให้ปริมาณขยะลดน้อยลงได้

คำสำคัญ (Keywords): พฤติกรรมมนุษย์; การจัดการ; ขยะ

Received: 2021-10-11 Revised: 2021-11-10 Accepted: 2021-11-25

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, Bachelor of Public Administration Program in Public Administration, Faculty of Social Sciences and Local Development, Pibulsongkram Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: Mansundhagul@gmail.com

² หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, Bachelor of Public Administration Program in Public Administration, Faculty of Social Sciences and Local Development, Pibulsongkram Rajabhat University.

³ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, Bachelor of Public Administration Program in Public Administration, Faculty of Social Sciences and Local Development, Pibulsongkram Rajabhat University.

⁴ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, Bachelor of Public Administration Program in Public Administration, Faculty of Social Sciences and Local Development, Pibulsongkram Rajabhat University.

⁵ คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, Faculty of Social Sciences and Local Development, Pibulsongkram Rajabhat University.

Abstract

This article is intended 1. studying current human behaviors in waste management and 2. studying the waste quantity trend in the future. Therefore, waste problem has become an important issue and is a serious trend of having more and more waste. At present, waste problem has affected people's quality of life due to there are problems concerning water and air pollution. Although, waste problem cannot be eliminated totally, what we can do is to eliminate the waste to be less. Therefore, human behaviors are considered to be the cause of having more or less waste. As different people have different behaviors in waste management, so human behaviors can show the trend of having waste quantity in the future to be more or less. In addition, apart from human behaviors, having knowledge concerning waste, including knowing the origin of waste, waste separation, waste management, and waste recycling will contribute to the less number of waste.

Keywords: Human Behaviors; Waste Management; Waste

บทนำ (Introduction)

ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่สำคัญที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มความรุนแรงที่จะเพิ่มมากขึ้น ขยะมูลฝอยเหล่านี้สาเหตุเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ทันสมัย ขยะมูลฝอยเหล่านี้เกิดจากการใช้อย่างไม่คุ้มค่า และทิ้งอย่างไม่เห็นค่า เนื่องจากประชาชนมีพฤติกรรมในการอุปโภคบริโภคอย่างไม่เห็นค่าจึงอาจส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปี 2564 ปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนสิงหาคมมีปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 15 ล้านตัน ซึ่งมีปริมาณขยะมูลฝอยที่ลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ๆ มา และในอนาคตถ้าประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะที่ถูกต้องและเห็นค่าของขยะ จากข้อความที่ว่า “ใช้ให้คุ้ม แยกให้เป็น ทิ้งให้ถูก” ถ้าประชาชนเห็นค่าและสนใจในการจัดการขยะในอนาคตก็อาจส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดลง แต่ประชาชนแต่ละคนมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เนื่องจากความคิด ความรู้สึกที่แสดงออกหรือรูปแบบในการปฏิบัติโดยการยอมรับหรือปฏิเสธขึ้นอยู่กับตัวของพฤติกรรมของมนุษย์(กลม ควบคุมมลพิษ, 2564)

ดังนั้น พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของแต่ละคนในการบริหารจัดการ โดยให้ความเห็นคุณค่าของขยะก็มีผลต่อการลดลงหรือเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์

การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์มีการศึกษาทางด้านสังคมวิทยาเป็นศาสตร์ของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมศาสตร์ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และพฤติกรรมของมนุษย์(บรรพต

วีระชัย, 2524) ส่วนทางด้านจิตวิทยาสังคมเป็นสาขาวิชาหนึ่งในกระบวนการวิชาการต่าง ๆ ทางสังคมที่มุ่งศึกษาถึงพฤติกรรมของบุคคลอันเป็นสืบเนื่องมาจากตัวกระตุ้นทางสังคม พฤติกรรมเป็นการแสดงออกทั้งภายนอก และภายในของตัวมนุษย์ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ละม้ายคล้ายคลึงกับจิตวิทยาที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ เพราะว่าจิตวิทยานั้นเป็นวิชาการที่ได้ทำการศึกษาเรื่องจิตอีกต่อไปแล้ว แต่เป็นการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสภาพจิตกับพฤติกรรมภายนอก โดยที่มุ่งเน้นในด้านพฤติกรรมภายนอกมากกว่า (วุฒิชัย จำนง, 2520) สอดคล้องกับพฤติกรรมเป็นกิริยา อาการ บทบาท ลีลา ท่าทาง การประพฤตินิสัย การกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏ สัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่งใน 5 ทวาร คือ โสตสัมผัส จักขุสัมผัส ชิวหาสัมผัส ฆานสัมผัสและทางผิวหนังหรือมิฉะนั้นก็สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2532) และยังสอดคล้องกับพฤติกรรมเป็นการกระทำ การแสดงอาการ หรืออากัปกิริยาของอินทรีย์ (Organism) ทั้งในส่วนที่เจ้าของพฤติกรรมเองเท่านั้นที่รู้ได้ และในส่วนที่บุคคลอื่นอยู่ในวิสัยที่จะรู้ (ไพบูลย์ เทวรักษ์, 2537) ได้สอดคล้องกับ พฤติกรรมเป็นกิจกรรมหรือการกระทำของอินทรีย์ที่บุคคลสามารถสังเกตเห็นได้รู้ได้ หรือใช้เครื่องมือต่าง ๆ วัดได้ หรือสามารถตรวจสอบได้จากคำนิยามดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมเป็นการกระทำหรือกิจกรรมของอินทรีย์ทั้งที่สังเกตได้ง่าย เช่น การนั่ง การเล่น การพูด การยกมือ และที่สังเกตได้ยากหรือส่วนที่เจ้าของพฤติกรรมเองเท่านั้นที่รู้ เช่น การคิด การจำ การรับรู้ และความรู้สึก (อารี พันธมณี, 2534)

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย พฤติกรรมในการจัดการขยะของมนุษย์นั้นเป็นการปฏิบัติหรือการกระทำของมนุษย์ ที่แสดงออกเป็นกิจวัตรประจำวันในการที่ทำให้ขยะมูลฝอยนั้นหมดออกไปจากที่พักอาศัยของตน เป็นการดูแลความสะอาดภายในครัวเรือน โดยการที่มนุษย์นั้นเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย แล้วนำมาคัดแยก ทำลาย ทั้งขยะมูลฝอยนั้นๆออกจากครัวเรือน และเป็นการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมไปถึงการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยภายในชุมชนของตนเอง (ปรเมษฐ์ ห่วงมิตร, 2550)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะ

ขยะหรือขยะมูลฝอยเป็นคำที่จะใช้ในความหมายเดียวกัน คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ขี้เถ้า กระจกพลาสติก มูลสัตว์ และซากสัตว์ รวมถึงวัตถุอื่นใดที่เหลือนอกจากกระบวนการผลิตและอุปโภค รวมถึงสิ่งเก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น ๆ สอดคล้องกับขยะมูลฝอยมีความหมายครอบคลุมกว้างขวาง ซึ่งอาจรวมถึงของเสียหรือวัสดุเหลือใช้ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์หรือกระบวนการผลิตทางการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เช่น มูลฝอยในชุมชน มูลฝอยหรือของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ เป็นต้น คำว่าขยะมูลฝอย มูลฝอย และขยะ มีความหมายเหมือนกันและสามารถใช้แทนกันได้ (ปราณี พันธุมสินชัย, 2550) สอดคล้องกับขยะหรือมูลฝอย (Solid Waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษวัสดุ กระจกพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร ภาชนะ ขี้เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรืออื่น ๆ และหมายความรวมถึง มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษจากชุมชนหรือครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว

ของโรงงาน (กรมควบคุมมลพิษ, 2552) ในขณะที่มีความเห็นต่างว่า ขยะเป็นสิ่งของเหลือทิ้ง จากกระบวนการผลิตและอุปโภค ซึ่งเสื่อมสภาพจนไม่สามารถใช้ได้หรือไม่ต้องการใช้แล้วบางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย (Solid Waste) มีผลเสียต่อสุขภาพกายและจิตใจ จำแนกเป็น 4 ประเภทหลัก คือ ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตรายหรือขยะพิษ และขยะทั่วไป (พิริยุตน์ วรรณพฤษช์, 2553)

สรุปได้ว่า ขยะมูลฝอย คือ ของเสีย มูลสัตว์ ซากสัตว์ต่าง ๆ หรือสิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและบริโภค ที่เสื่อมสภาพจนไม่สามารถใช้ได้ ขยะมูลฝอยสามารถแบ่งออกได้ 4 ประเภทหลัก ได้แก่ ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไป

แหล่งกำเนิดของขยะ

ขยะมูลฝอยจากชุมชน (municipal waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมประจำวันของประชากรที่อาศัยอยู่ภายในชุมชนเมืองและชนบท ประกอบด้วย ขยะจากบ้านเรือน อาคารสำนักงาน สถาบันการศึกษา โรงแรม ตลาด แหล่งชุมชน และสวนสาธารณะ เป็นต้น

ขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากภาคการผลิตสินค้าโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการต่าง ๆ ซึ่งโดยปกติแล้วขยะที่เกิดขึ้นจากภาคอุตสาหกรรมนี้จะประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ขยะมูลฝอยทั่วไปที่เกิดจากกิจกรรมซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตสินค้าโดยตรง เช่น ขยะมูลฝอยที่เกิดจากสำนักงานและโรงอาหารภายในโรงงาน เป็นต้น ขยะมูลฝอยส่วนนี้จะถือว่าเป็นขยะมูลฝอยจากชุมชน (Municipal Waste) ประเภทหนึ่งเช่นกัน สำหรับอีกส่วนหนึ่งก็คือขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในขั้นตอนของกระบวนการผลิตสินค้า (Process Waste)

ขยะมูลฝอยจากภาคเกษตรกรรม (Agricultural Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ในภาคการเกษตรทั้งจากการเพาะปลูกในเรือกสวนไร่นา และจากการเลี้ยงสัตว์ ประกอบด้วย ซากพืช ซากสัตว์ มูลสัตว์ ตอซัง ชานอ้อย เศษหญ้า และ เศษใบไม้ รวมไปถึงภาชนะบรรจุสารเคมีภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพแล้ว เป็นต้น ซึ่งในส่วนของภาชนะบรรจุสารเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพก็จะจัดอยู่ในจำพวกของเสียอันตรายเช่นเดียวกัน

ขยะมูลฝอยจากสถานพยาบาล (Hospital Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่มี แหล่งกำเนิดจากโรงพยาบาล สถานอนามัย คลินิกรักษาโรคคนและสัตว์ ซึ่งจะเป็นขยะมูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ที่สัมผัสได้ เช่น ผ้าพันแผล เข็มฉีดยา ชิ้นส่วนของอวัยวะต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังหมายถึงขยะมูลฝอยที่เกิดจากห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์อีกด้วย (อานัติ ต๊ะปินตา, 2553)

สรุปได้ว่า แหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอยแบ่งเป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่ ขยะมูลฝอยจากเขตชุมชนที่พักอาศัย ขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม ขยะมูลฝอยจากภาคเกษตรกรรม และขยะมูลฝอยจากสถานที่ราชการ โรงพยาบาล สถานศึกษา

การคัดแยกขยะ (3R)

ขยะย่อยสลาย หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสีย และย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ และเศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

ขยะรีไซเคิล หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระจก กระป๋องเครื่องดื่ม เศษพลาสติก เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ ก่อ่ง เครื่องดื่มแบบ UHT เป็นต้น

ขยะอันตราย หรือ มูลฝอยอันตราย คือ มูลฝอยที่ปนเปื้อน หรือมีองค์ประกอบของวัตถุอันตราย ได้แก่ วัตถุระเบิดได้ วัตถุไวไฟ วัตถุออกไซด์ และวัตถุเปอร์ออกไซด์วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรควัตถุที่มีอันตรายสูง วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพ สิ่งแวดล้อมหรืออาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สิน เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉายหรือแบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ภาชนะที่ใช้บรรจุสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ กระจกสเปร์ยบรรจุสีหรือ สารเคมี เป็นต้น

ขยะทั่วไป หรือ มูลฝอยทั่วไปคือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติก ใส่ขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่ กิ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร ฟลอยล์เปื้อนอาหาร เป็นต้น เป็นขยะที่ต้องนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง เช่น การฝังกลบ อย่างถูกหลักสุขาภิบาล และการเผาในเตา เป็นต้น

สรุปได้ว่า ขยะมูลฝอยแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ขยะย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว ขยะรีไซเคิล คือ ขยะมูลฝอยที่ยังใช้ได้และสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ขยะอันตราย คือ ขยะมูลฝอยที่มีสารปนเปื้อน หรือมีองค์ประกอบของวัตถุอันตราย และขยะทั่วไป คือ ขยะที่ย่อยสลายได้ยากและไม่คุ้มค่ากับการนำกลับมาใช้ใหม่

วิธีการใช้ (3R) เพื่อจัดการขยะ

หลักการ 3 ใช้ หรือ 3R ประกอบด้วยใช้น้อย (หรือลดการใช้ : Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) และใช้แปรรูป (หรือแปรรูปใช้ใหม่ : Recycle) เพื่อจัดการขยะ เป็นวิธีการง่ายๆ ที่ทำได้ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน เพียงแค่ทุกคนตระหนักและมีความตั้งใจร่วมกันในการรักษาโลกใบนี้ให้สะอาดน่าอยู่ตลอดไป

ใช้น้อย หรือ ลดการใช้ (Reduce : R แรก) เป็นการลดปริมาณ การใช้ลงโดยใช้เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้อย่างฟุ่มเฟือยเพื่อลดการสูญเสียเปล่า และลดปริมาณขยะให้มากที่สุด เช่น การใช้ตะกร้าหรือถุงผ้าในการจับจ่ายซื้อของ เพื่อลดปริมาณพลาสติกและโฟมซึ่งกำจัดยาก การใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วครั้งเดียวแล้วทิ้งการใช้บันไดหรือกล่องใส่อาหารเพื่อลดขยะโฟมซึ่งย่อยสลายยาก ใช้ตะกร้าหรือถุงผ้า แทนการใช้ถุงพลาสติก ใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วพลาสติก หรือแก้วที่

ใช้ครั้งเดียวทิ้ง การใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม (Refill) ใช้ปริมาณพลาสติกผลิตเป็นถุงน้อยกว่าผลิตเป็นขวดใช้ปิ่นโต หรือกล่องใส่อาหารแทนการใช้กล่องโฟมซึ่งย่อยสลายยาก

ใช้ซ้ำ (Reuse : R ที่สอง) เป็นการนำของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพ เช่น การใช้กระดาษสองหน้า เมื่อใช้ครบทั้งสองหน้าแล้วยังทำเป็นกระดาษหน้าที่สามโดยใช้เป็นกระดาษพิมพ์อักษรเบรลล์ให้ผู้พิการทางสายตาได้ การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์จใหม่ได้ (Rechargeable Battery) เป็นวิธีการที่ประหยัดเงินในกระเป๋าและช่วยลดปริมาณขยะอันตรายที่เกิดขึ้นการบริจาคเสื้อผ้า ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้ผู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้นอกจากจะได้บุญแล้วยังทำให้บ้านเรือนเป็นระเบียบไม่รุงรังเต็มไปด้วยสิ่งของที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว การขายสินค้ามือสอง เช่น หนังสือ เสื้อผ้า รองเท้า และอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น นอกจากเป็นการลดปริมาณขยะแล้วยังเป็นการเพิ่มรายได้อีกด้วย

ใช้แปรรูป หรือ แปรรูปใช้ใหม่ หรือ รีไซเคิล (Recycle : R ที่สาม) เป็นการนำขยะรีไซเคิลของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้มาแปรรูปเป็น วัตถุดิบในกระบวนการผลิต หรือเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น การนำกระป๋อง อะลูมิเนียมมาหลอมเป็นชาเขียว การนำกล่องเครื่องดื่ม UHT มาแปรรูปเป็นตะกร้า และการนำกระดาษมาแปรรูปเป็นกล่องทิชชู การนำขวดพลาสติกใส (PET) มาแปรรูปเป็นเสื้อ เป็นต้น

สรุปได้ว่า หลักการ 3R ประกอบด้วย ใช้น้อย (หรือลดการใช้ : Reduce) คือ การลดปริมาณการใช้ลงโดยใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อลดปริมาณขยะที่เกิดจากการใช้ ใช้ซ้ำ (Reuse) คือ การนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่โดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูป หรือแปรสภาพ และใช้แปรรูป (หรือแปรรูปใช้ใหม่ : Recycle) คือ การนำขยะรีไซเคิลมาใช้แปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต หรือ ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ วิธีการใช้ 3R เพื่อจัดการขยะ เป็นวิธีง่าย ๆ ที่สามารถทำได้ทุกคนเพื่อให้เขตพื้นที่นั้น ๆ สะอาดขึ้น

การจัดการขยะ

เทคนิคในการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ 1) การลดปริมาณการเกิดขยะ โดยการรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการผลิตขยะในแต่ละวัน ได้แก่ 1.1 ลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์โดยการใช้สินค้าชนิดเติมใหม่ เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน น้ำยาทำความสะอาด และถ่านไฟฉาย เป็นต้น 1.2 เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพ มีหีบบรรจุอายุการใช้งานยาวนาน และตัวสินค้าไม่เป็นมลพิษ 1.3 ลดการใช้จ่ายยก เช่น โฟมบรรจุอาหารและถุงพลาสติก 2) การคัดแยกขยะในการคัดแยกขยะแบบครบวงจร จำเป็นต้องจัดให้มีระบบการคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ ตามแต่ลักษณะองค์ประกอบโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่แหล่งกำเนิด โดยจัดวางภาชนะให้เหมาะสมตลอดจนวางระบบการ

เก็บรวบรวมขยะอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการคัดแยกขยะ 3) การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์อยู่หลายวิธีขึ้นอยู่กับสภาพและลักษณะสมบัติของขยะซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 5 แนวทางหลัก ๆ คือ

(1)การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นการนำขยะที่สามารถคัดแยกได้กลับมาใช้ใหม่โดยจำเป็นต้องผ่านกระบวนการแปรรูปใหม่หรือแปรรูปก็ได้ (2) การแปรรูปเพื่อเปลี่ยนเป็นพลังงานเป็นการนำขยะที่สามารถเปลี่ยนเป็นพลังงานความร้อนหรือเปลี่ยนเป็นรูปก๊าซชีวภาพมาเพื่อใช้ประโยชน์ (3) การนำขยะจำพวกเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทาน หรือการประกอบอาหารไปเลี้ยงสัตว์ (4) การนำขยะไปปรับสภาพให้มีประโยชน์ต่อการบำรุงรักษาดิน เช่น การนำขยะสด หรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย (5) การนำขยะปรับปรุงพื้นที่โดยการนำขยะมากำจัด โดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการจะได้พื้นที่สำหรับใช้ปลูกพืช สร้างสวนสาธารณะ สนามกีฬา เป็นต้น (พัชรีย์ ลิธโรส และคณะ, 2546)

สรุปได้ว่า การจัดการขยะมี 3 เทคนิค คือ การลดปริมาณการเกิดขยะโดยการรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วม การคัดแยกขยะแบบครบวงจรตามประเภทของขยะ การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์

ข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศ

ข้อมูลสรุปปริมาณขยะมูลฝอยปี 2559 ที่เกิดขึ้น 27.06 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ 5.81 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดถูกต้อง 9.57 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง 11.68 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 9.96 ล้านตัน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ได้แก่ 330 แห่ง หมักทำปุ๋ย 12 แห่ง MBT 5 แห่ง RDF 0 แห่ง ฝังกลบถูกหลักวิชาการ 2057 แห่ง เตาเผาผลิตพลังงาน(WTE) 4 แห่ง เทกองควบคุม(<50 ตัน/วัน) 202 แห่ง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ 2480 แห่ง เทกองควบคุม(>50 ตัน/วัน) 15 แห่ง เตาเผาไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ 74 แห่ง การเทกอง 92 แห่ง เผากำจัดกลางแจ้ง 334 แห่ง สถานีขนถ่าย 14 แห่ง

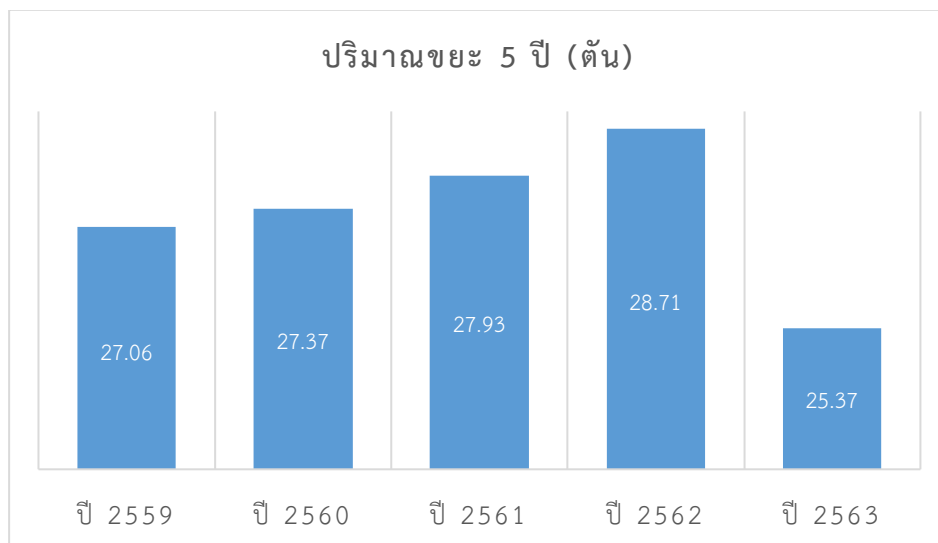
ข้อมูลสรุปปริมาณขยะมูลฝอยปี 2560 ที่เกิดขึ้น 27.37 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ 8.51 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดถูกต้อง 11.69 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง 7.17 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 5.38 ล้านตัน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ได้แก่ 643 แห่ง หมักทำปุ๋ย 4 แห่ง MBT 16 แห่ง RDF 6 แห่ง ฝังกลบถูกหลักวิชาการ 2053 แห่ง เตาเผาผลิตพลังงาน(WTE) 5 แห่ง เทกองควบคุม (<50 ตัน/วัน) 472 แห่ง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ 2209 แห่ง เทกองควบคุม (>50 ตัน/วัน) 6 แห่ง เตาเผาไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ 58 แห่ง การเทกอง 103 แห่ง เผากำจัดกลางแจ้ง 93 แห่ง สถานีขนถ่าย 15 แห่ง

ข้อมูลสรุปปริมาณขยะมูลฝอยปี 2561 ที่เกิดขึ้น 27.93 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ 9.76 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดถูกต้อง 10.85 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง 7.32 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 4.52 ล้านตัน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ได้แก่ 592 แห่ง หมักทำปุ๋ย 13 แห่ง MBT 16 แห่ง RDF 14 แห่ง ฝังกลบถูกหลักวิชาการ 2044 แห่ง เตาเผาผลิตพลังงาน(WTE) 7 แห่ง เทกองควบคุม (<50 ตัน/วัน)

401 แห่ง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ 2171 แห่ง เทกองควบคุม (>50 ตัน/วัน) 1 แห่ง เตาเผาไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ 53 แห่ง การเทกอง 107 แห่ง เผากำจัดกลางแจ้ง 72 แห่ง สถานีขนถ่าย 23 แห่ง

ข้อมูลสรุปปริมาณขยะมูลฝอยปี 2562 ที่เกิดขึ้น 28.71 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ 12.52 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดถูกต้อง 9.81 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง 6.38 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 4.02 ล้านตัน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ได้แก่ 409 แห่ง หมักทำปุ๋ย 6 แห่ง MBT9 แห่ง RDF 11 แห่ง ฝังกลบถูกหลักวิชาการ 2123 แห่ง เตาเผาผลิตพลังงาน(WTE) 6 แห่ง เทกองควบคุม (<50 ตัน/วัน) 281 แห่ง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ 2257 แห่ง เทกองควบคุม (>50 ตัน/วัน) 7 แห่ง เตาเผาไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ 72 แห่ง การเทกอง 91 แห่ง เผากำจัดกลางแจ้ง 55 แห่ง สถานีขนถ่าย 25 แห่ง

ข้อมูลสรุปปริมาณขยะมูลฝอยปี 2563 ที่เกิดขึ้น 25.37 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ 8.36 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดถูกต้อง 9.13 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง 7.88 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 4.25 ล้านตัน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ได้แก่ 355 แห่ง หมักทำปุ๋ย 7 แห่ง MBT 13 แห่ง RDF 5 แห่ง ฝังกลบถูกหลักวิชาการ 1760 แห่ง เตาเผาผลิตพลังงาน(WTE) 6 แห่ง เทกองควบคุม(<50 ตัน/วัน) 237 แห่ง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ 1891 แห่ง เทกองควบคุม(>50 ตัน/วัน) 7 แห่ง เตาเผาไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ 74 แห่ง การเทกอง 84 แห่ง เผากำจัดกลางแจ้ง 50 แห่ง สถานีขนถ่าย 28 แห่ง

แนวโน้มปัญหาขยะมูลฝอย

จากสถิติปริมาณขยะมูลฝอยของประเทศไทยตั้งแต่ปี 2560-2564 ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยลดลงอย่างมากในแต่ละปี ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแนวโน้มที่จะทำให้ขยะมูลฝอยลดลงหรือเพิ่มขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับที่การจัดการของประชาชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การที่ขยะมูลฝอยจะลงได้นั้นประชาชนต้องมีพฤติกรรมในการจัดการตัวเองที่ดี และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการขยะมีการจัดการที่ดี มีการคัดแยกขยะในประเภทของขยะต่างๆ เช่น ขยะเปียก ขยะแห้ง และขยะอันตราย ในการบริหารจัดการขยะดังกล่าวประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือกันในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยถึงจะมีโอกาสหรือแนวโน้มที่จะลดลง แต่ถ้าประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาชนทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นไปตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำบริเวณที่ทิ้งขยะไว้ให้ปัญหาขยะมูลฝอยจากที่ที่มีปริมาณขยะที่จะลดลงก็อาจจะส่งผลให้มีปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้นได้ แต่สาเหตุก็จะทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นเพราะมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นก็อาจส่งผลให้ขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น ถ้าในอนาคตแนวโน้มที่จะทำให้ขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นก็ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมมนุษย์ในการบริหารจัดการตนเอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า แนวโน้มปัญหาขยะในประเทศจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการขยะและการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

พฤติกรรมกาทิ้งขยะของคนไทย

ก่อนจะพูดถึงเรื่องการจัดการขยะ การแยกขยะ การเก็บขยะ การกำจัด หรือการนำประโยชน์ของขยะไปใช้สอย ได้มีการตั้งคำถามว่าใครทิ้งขยะลงถังทุกครั้ง คิดเอาเองว่าน่าจะมีสักประมาณ 10 ล้านคน ขณะที่คนไทยมีประชากรเกือบจะ 70 ล้านคน แค่เทียบตัวเลขก็นึกภาพของกองขยะออก หากย้อนถามว่าเพราะอะไร ขยะในประเทศไทยถึงมากมายก่ายกองขนาดนั้น จากสถิติสถานการณ์ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนต่อวันใน พ.ศ.2560 ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ ประมาณ 27.37 ล้านตัน หรือ 74,998 ตันต่อวัน และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น นั่นเพราะเราไม่รู้จักคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ใช้อย่างไร เราจึงถาโถมที่จะใช้ทุกอย่างใหม่ โดยไม่คำนึงว่าจะมีค่า และอะไรหมดค่า การใช้พลาสติกต่าง ๆ น่าจะเป็นสิ่งแรกที่เรานึกถึง มันเต็มไปด้วยทุกพื้นที่ ทุกตารางนิ้ว ยิ่งจุดไหน สถานที่แห่งไหนไม่มีถังขยะ ทุกคนก็สามารถทิ้งถุงพลาสติก หรือขยะต่าง ๆ ออกจากมือได้อย่างง่ายดาย คนไทยมีพฤติกรรมในการทิ้งขยะ ดังนี้

1. มักร้าง ทุกคนยอมรู้อยู่แก่ใจ บางคนก็ทิ้งเพื่อให้ขยะออกไปจากตัวเองเร็วที่สุด บางคนก็ทิ้งแบบไม่สนใจว่ามันใช่ที่ทิ้งขยะหรือไม่ หรือมันจะไม่ลงถัง หรือตกหล่นคงค้างประการใด ก็ไม่มีความหมาย หากไม่มีสายตาคูโคมองอยู่ หลายคนยอมเพิกเฉย ประหนึ่งไม่มีอะไรผิดแผกแต่อย่างใด

2. ไม่แยกขยะก่อนทิ้งขยะ มันก็มีอยู่หลายประเภท ขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ขยะที่เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อคนและสิ่งแวดล้อม อันนี้ค่อนข้างน่ากลัว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น เราก็มีวิธีจัดการขยะ ด้วยการแยกขยะให้ถูกต้องก่อนจะทิ้งลงถัง

3. ไม่คิดนำกลับไปใช้ใหม่ ขยะที่สามารถนำกลับไปใช้ใหม่ คือ ขยะรีไซเคิล รู้ใหม่ว่ามันมีราคา เป็นขยะทำเงิน ตาสีตาสามีอันจะกินก็เพราะขยะพลาสติก อย่าง แก้ว กระดาษ พลาสติกต่างๆ นี่เอง ลองเก็บขวดน้ำที่ดื่มหมดแล้ว ในแต่ละวันแล้วไปขายดู ระยะเวลา 1 เดือน แทบจะได้เงินพอสำหรับซื้อข้าวหมู 1 แก้วเลย

4. กำจัดขยะผิดๆ อันนี้ค่อนข้างอันตราย ขยะบางอย่างส่งกลิ่นเหม็น พอนานวันอาจกลายเป็นพิษ ถ้าเราสะสมมันไว้ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม สักวันมันจะระเบิด หรือไฟลุกไหม้ จนลุกลามสู่บ้านช่องเราได้เลย ดังนั้นอย่าละเลยในสิ่งเหล่านี้ และการกำจัดขยะผิดวิธี อาจนำมาซึ่งโรคร้ายอันตรายถึงชีวิตได้ด้วย

สรุปได้ว่า คนไทยมีพฤติกรรมในการทิ้งขยะ คือ ความมั่งง่าย การไม่แยกขยะก่อนทิ้ง ไม่คิคนำขยะกลับไปใช้ใหม่ และกำจัดขยะแบบผิดวิธี ลองนึกดูว่าเรามีขยะผ่านมือเราในแต่ละวันก็ขึ้นเพราะเหตุนี้ทำให้ประเทศไทยมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แนะนำว่าควรศึกษาการกำจัดขยะก่อน แล้วค่อยจัดการอย่างถูกวิธี ไม่อย่างนั้นอาจสร้างความเสียหายมากมายตามมา ลองไตร่ตรองดู ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความมั่งง่ายในการทิ้งขยะ ด้วยการใส่ใจขยะในมือ พิจารณาให้ดีกว่าที่จะทิ้ง จิตสำนึกที่ดีสร้างได้ ทิ้งขยะแบบใช้สมอง ไม่นานประเทศไทยเราก็จะน่าอยู่

พฤติกรรมกาทิ้งขยะของคนไทยในปัจจุบัน

สถิติขยะอาหารลดลงทั่วโลกในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คนส่วนหนึ่งพยายามลดค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย รวมถึงการไม่สามารถนั่งกินอาหารตามร้านได้ตามมาตรการควบคุมโรค บางร้านก็ปิดให้บริการ ทำให้ปริมาณอาหารเหลือทิ้งลดลง แต่ในภาพใหญ่ยังมีอาหารที่ถูกทิ้งจากผู้คน ตลาด ร้านค้าทุกวัน ขยะอาหารจำนวนมากไม่ได้กำจัดอย่างถูกวิธี เกิดเน่าเสีย ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกเข้าสู่ชั้นบรรยากาศมากขึ้น

ลดขยะอาหารการขับเคลื่อนนโยบายและการปรับตัวของทุกภาคส่วนเป็นสิ่งจำเป็น องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ประเมินว่า ทุกๆ ปี 1 ใน 3 ของอาหารทั่วโลกถูกทิ้งกลายเป็นขยะอาหาร และขยะอาหารเหล่านั้นทำให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกราวร้อยละ 8 ของโลก ทั้งนี้ กระบวนการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ การเผาเชื้อเพลิง และการผลิตบรรจุภัณฑ์ ก่อนจะมาเป็นสินค้าอาหาร ล้วนทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจก เมื่อคนทิ้งอาหาร ขยะอาหารเหล่านั้นยังซ้ำเติมโลกให้ร้อนขึ้น

สรุปได้ว่า สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 อาจจะเป็นข้อเสียในเรื่องของเศรษฐกิจในประเทศ แต่อีกนัยหนึ่งสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 สามารถทำให้ขยะมูลฝอยในประเทศลดลงเนื่องจาก ประชาชนไม่สามารถทานอาหารหรือออกไปซื้อด้านนอกได้ ทำให้ขยะมูลฝอยในประเทศมีปริมาณลดลงเป็นอย่างมาก

บทสรุป

ในปัจจุบันปริมาณของขยะที่เพิ่มขึ้นเกิดจากการผลิตและบริโภคของมนุษย์ การเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของประชากร พฤติกรรมกาจัดการขยะของมนุษย์ส่งผลต่อการลดลงหรือ

การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยเป็นอย่างมาก พฤติกรรมของมนุษย์แต่ละคนมีการจัดการขยะที่แตกต่างกันออกไปมีทั้งการจัดการขยะที่ถูกวิธีและไม่ถูกวิธี ถ้ามีการจัดการที่ไม่ถูกวิธีจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สัตว์ และมนุษย์ ซึ่งจะมาในรูปแบบของโรคติดต่อ พยาหะนาโรค และมลพิษทางอากาศ ถ้าหากมนุษย์สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการขยะให้จัดการขยะให้ถูกวิธีจะช่วยลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก หากเราไม่ทำการคัดแยกขยะ ขยะหลายๆประเภทจะทำการรวมตัวเกิดเป็นกองขยะขนาดใหญ่ส่งผลให้เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง (References)

- บรรพต วีระสัย. (2524). *สังคมวิทยาการเมือง*. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปณิตา นิสสัยสุข. (2552). *ความรู้และพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี*. ปริญญาานิพนธ์รป.ม. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปราณี พันธุมสินชัย ศักดิ์ชัย สุริยจันทร์ทาทอง. (2550). *ความรู้พื้นฐานวิชาชีพวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: สมาคมวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย.
- พัชรี สีโรรส, สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, วิบูลพงศ์ พูนประสิทธิ์และชูศรี มณีพฤกษ์. 2546. *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของสภาตำบล: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดปทุมธานี*. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- พิริยุตม์ วรรณพฤกษ์. (2553). *ตอบโจทย์สิ่งแวดล้อมท้องถิ่น: แนวทางการจัดการขยะและน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- วุฒิชัย จ่านง. (2520). *แนวความคิดเรื่องพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: เจริญรัตน์การพิมพ์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2532). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน*. กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์.
- อาณัติ ต๊ะปินตา. (2553). *การกำจัดขยะและการจัดการของเสีย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธมณี. (2534). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: บริษัท เลิฟแลนด์ ลิฟเพรส